

WORD

#41

FEBRUARI 2014

AV UNGA, FÖR UNGA I UPPSALA

**Tema:
Internationellt**

VILL DU SKRIVA OM
**MILJÖ
 MODE
 POLITIK
 MAT
 SPORT
 HALSA
 FILM
 UPPSALA
 SEX
 ELLER KANSKE
 FOTA?
 HÖR AV DIG
 VE TJA!**
Av unga, för unga

 Word görs av gymnasie-
 elever i Uppsala.
 Vill du vara med?

Mejla
word@tidningenword.se
Smsa

070 645 31 41

[facebook.com/
gillatidningenword](https://www.facebook.com/gillatidningenword)

tidningenword.se
WORD #41

Tema: Internationellt

OMSLAGSFOTO

Alla möjliga

KUNNIG – Professor Hans Rosling engagerar sig för att vi ska veta hur världen ser ut, och inte bara tro att vi vet det.

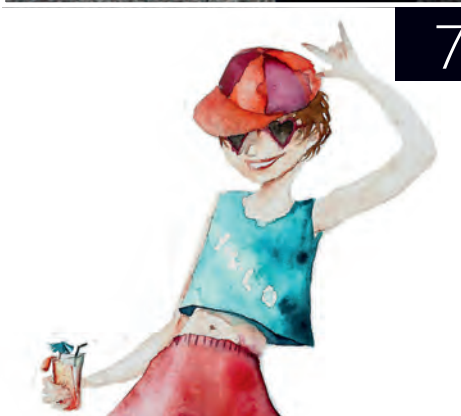
10

26 14

23

7 29

#41
INNEHÅLL

- 5 **Ungdom**
Lana Hussein.
- 6 **Quiz**
Hur internationell är du?
- 8 **Mode**
Matildas hår.
- 8 **Mode**
Ikonen Twiggy.
- 10 **Person**
Hans Rosling.
- 12 **Hälsa**
Visste du att ...
- 14 **Resa**
Tågluff.
- 16 **Resa**
Utbytesstudent.
- 18 **Resa**
BLi utbytesstudent.
- 20 **Resa**
Utbytesstudent i Uppsala.
- 23 **Resa**
Med utlandet på schemat.
- 24 **Samhälle**
Asyl, så funkar det.
- 26 **Kultur**
Ung Kultur Möts.
- 27 **Kultur**
Recensioner.
- 29 **Kultur**
Redire.
- 30 **Utgång**
Takida.

I min bubbla av världen

HÄR SITTE JAG i mitt sovrum på 11 kvadratmeter och drömmer om ett studentliv i Göteborg, biljetter till en av världens största festivaler och en fartfylld karriär med världen som arbetsplats.

Medan människor i andra delar av världen lever i total misär, så oroar jag mig över vilken universitetsutbildning jag ska välja till hösten. Utbildning, någonting som många inte har möjlighet till på grund av att de inte har råd eller för att de inte tillhör "rätt" kön.

Ja, här sitter jag i min bubbla, ett sovrum som består av en lika stor yta som en hel familj måste samsas om i ett annat land.

DET HANDLAR OM att vara medveten om att orättvisor existerar och att göra sitt bästa för att motverka dem. Att förneka våra medmänniskor deras utsatthet, peka finger åt tiggare och i samma veva säga "vi borde skicka hem dem", är höjden av ignorans. Samtidigt behöver en inte veta mycket om allt för att vara en god medmänniska.

Det är lite som både Sokrates och den kinesiske filosofen Lao Zi ska ha sagt: "Visast är den som vet vad han inte vet".

DET MÅ LÅTA klyschigt, men det är en risk jag tar när jag säger att ett öppet sinne är det som tillåter oss att utvecklas. Den som tror sig ha alla svar kommer nämligen aldrig att lära sig någonting och uppnå förändring.

Världen är inte en lekplats för alla barn, den ena erbjuder inte samma, breda spektrum av möjligheter till ett bra liv som den andra. Och när vår vardag bokstavigt talat handlar om att överleva dagen, försätts vi i drömlösa tillstånd, farliga tillstånd som inte låter oss blicka framåt och våga drömma.

DÄRFÖR ÄR DET otroligt viktigt att vi som kan göra skillnad också gör det, privatpersoner såväl som företag, organisationer och myndigheter. Ingen väljer att födas och växa upp under miserabla förhållanden, vare sig det gäller i krig och svält eller social och ekonomisk utsatthet.

Det är oacceptabelt att vi inte är människor på samma premisser.

4

Inte-missa-händelser i vår

Bolandsmusikalen

Fame står på programmet i vårens musikal på Boland. Dans, musik och teater blir det – som vanligt. Spelas 5–12/4.

► www.bolandsskolan.upsala.se

Kattemusikalen

Aida är inte bara en opera av Verdi, det är också en musikal av Elton John, som i sin tur blir musikal av Katt-elever. Spelas 26/2–2/3.

► katedral.se/musikalen

Vintagefestival

En hyllning till retrokulturen, forna tiders elegans och kreativitet utlovas i Uppsalas första vintagefestival.

► Hågaby, 29–30 mars

Klot Uppsala

Hållbarhetsfestival för unga, med kreativt skapande, engagemang, inspiration, musik och möten kring hållbarhet.

► Grand, 14–16 april

Asmat Gebreyohannes
om världens orättvisor

Samtidigt behöver en inte veta mycket om allt för att vara en god medmänniska.

KONTAKT

word@tidningenword.se
Barnombudsmannen i Uppsala
Kungsgatan 47a, 753 21 Uppsala
018-69 44 99
sms: 070-645 31 41
www.tidningenword.se

ANSVARIG UTGIVARE

Lisa Skiöld
lisa.skiold@boiu.se

CHEFREDAKTÖR, LAYOUT, ANNONSER

Mårten Markne
marten@tidningenword.se

INFORMATION FÖR ANNONSÖRER

tidningenword.se/annons

TRYCK ISSN

Wikströms 1654-0808

WORD GÖRS AV unga för unga. Word är en kanal mellan ungdomar i Uppsala: ett brett medium som ger en känsla för sammanhang och sammanhållning. Word vill förstärka ungas känsla av och insikt i att vara medborgare i Uppsala, och stärka deras möjlighet till inflytande och delaktighet i samhällslivet. Word är också en kanal mellan unga och beslutsfattare i kommunen i och med att Word innehåller samhällsinformation på ungas egna villkor och bjuder in till dialog.

Word har funnits sedan 2006 och läses av hälften av gymnasieungdomarna i Uppsala (2013). Läsarna är både killar (40 %) och tjejer (60 %). Word finns på alla gymnasieskolor i Uppsala samt på bibliotek, fritidsgårdar m fl ställen. Word ges ut av Barnombudsmannen i Uppsala, en ideell förening. Vi får stöd från socialnämnden för barn och unga samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Uppsala kommun.

MILJÖ: Word trycks av Wikströms som är Svanen-certifierat. Papperet heter Galerie art matt och uppfyller Svanens kriterier. Pappersproduktionen är klimatkompenserad.

Redaktion

Vilken är din favoritplats?

ANDREA BYDING
SAMHÄLLSREDAKTÖR
andrea@tidningenword.se

På en varm, barbacka hästrygg.

DONIA SALEH
REPORTAGEREDAKTÖR
donia@tidningenword.se

Hemma, tills jag tröttnar och när jag tröttnat så är det någon plats långt därifrån.

KARIN KARLSSON
BILD- OCH
MARKNADSFÖRINGSREDAKTÖR
karin@tidningenword.se

Framför datorn med hunden i knät.

KARL CARLSSON
KULTURDAKTÖR
karl@tidningenword.se

Replokalen.

MÅRTEN MARKNE
CHEFREDAKTÖR
marten@tidningenword.se

På jobbet en fredagkväll ... NOT.

ASMAÏ GEBREYOHANNES
Skribent

Där jag har mina nära och kära.

AURIN RAHMAN
Skribent

Drömmarnas land.

CASSANDRA GRÖNLUND
Fotograf

Bara temperaturen ligger på 30+ så är jag nöjd!

DANIEL ÅHLIN
Skribent

FRIDA ERIKSSON
Fotograf

LINN ÄLVEBRATT
Skribent

På bänken till den hemmabyggda grillplatsen.

HANNA MARKSTRÖM
Fotograf

Biblioteket, med en bra bok.

JOHAN JANSSON
Skribent

LISA BROMS
Illustratör

I skogen, med en termos choklad och en kamera.

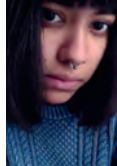

LISA LUNDSTRÖM
Skribent

Trappan ner till vattnet vid sommarstugan.

SARA HOVSTADIUS
Skribent
I min säng under ett stort duntäcke.

SARA DUTTA
Illustratör
Bland folk jag tycker om

DESSUTOM MEDVERKAR I DETTA NUMMER

Lina Lagher, Lisa Möller Staaf, Rebecca Karlén, Sara Klerhed, Sigröd Nordström, Victoria Jansson

Den här tidningen görs av gymnasieungdomar från Uppsala. Du kan också vara med.

Mejla word@tidningenword.se
Smsa 070 645 31 41
och tala om ifall du vill skriva, fota eller göra något helt annat.

Ung hjälper ung

LANA HUSSEIN:

Vi unga kan göra mer än vad vi förstår, och därför ska man inte vara rädd för att engagera sig!

Lana Hussein är med i ungdomsorganisationen Unga Örnar, där hon är engagerad i att hjälpa flyktingbarn.

Vad står Unga Örnar för?

– Vi vill uppmuntra unga att stå upp för sina rättigheter och visa på hur otroligt viktigt det är att ta ställning! Unga Örnars syfte är att bland annat främja FN:s barnkonvention. Vi är unga som vill hjälpa unga.

Vad gör du inom organisationen?

– Vi är ett par ungdomar som arbetar med att stödja och hjälpa flyktingbarn, som ofta kommer från fattigdom och krig. Vi arbetar kooperativt, och det fina med det är att man inte endast jobbar för någonting utan även med dem man vill jobba för.

– Vi som jobbar med kooperativt vill uppmärksamma problemet med att flyktingbarn ofta hamnar utanför i samhället.

Varför engagerar du dig?

– Jag tror på ett jämställt och feministiskt samhälle, och jag tror att barnen är nyckeln till att komma till rätta med detta.

Vad är det viktigaste med ert arbete?

– Att man hela tiden kan bolla idéer och samtidigt hålla ett aktivt arbete, som att delta i olika event och anordna aktiviteter. Alla som känner sig intresserade av att engagera sig ska absolut inte tveka.

– Jag tror att vi unga kan göra mer än vad vi förstår, och därför ska man inte vara rädd för att engagera sig!

LANA HUSSEIN

Ålder: 20 år.

Gör: Arbetar ideellt med flyktingbarn inom Unga Örnar. Brinner för att engagera sig och "göra nytta."

Text: Donia Saleh
Foto: Karin Karlsson

Hur inte

Text **Donia Saleh**

Illustration **Lisa Broms**

Du ska bjuda över en vän, vad blir det för mat?

- A:** Exklusiv husmanskost går alltid hem, färska potäter med rökt gravad lax, toppat med dill. Mmm, vad smaskigt.
- B:** Jag tänkte använda mig av mormors receptbok. Det blir alltid godast så.
- C:** Alltså, allt som har med beasås att göra är lyxmat. Klyftpotatis med bea, kanske? Med något gott kött, kanske (som passar med bean så klart)?
- D:** Kryddigt ska det vara! Smakrikt och annorlunda. Jag vill ta med min vän på en smakupplevelse hen sent kommer att glömma.

Du längtar supermycket efter helgen, varför då?

- A:** "Se upp i backen tusen hål i nacken!!" Vi ska upp till fjällen och åka skidor!
- B:** Jag ska äntligen få hälsa på min kloka mormor.
- C:** Då är det dags att slå klackarna i taket!!
- D:** Efter en lång väntan ska äntligen utbytesstudenten flytta in hos oss för en utbytesvecka, så himla spännande!

Du och en vän ska åka utomlands – vart åker ni?

- A:** Roadtrip, så klart, genom hela den södra, vackra, delen av Sverige.
- B:** Att läsa är att resa. Så, vi tänkte läsa under fina björkräd hela dagarna.
- C:** Rhodos bājby!! En fartfylld charterresa, vad annars?
- D:** Vi har länge sparat pengar till en volontäresa till Sydafrika för att jobba med lejon. Ska bli SÅ spännande!

Absolut bästa musiken?

- A:** Våra svenska stjärnor är verkligen fantastiska. En salig blandning av nutida och dåtida favoriter som Veronica Maggio, Darin, Zara Larsson, Kikki Danielsson, Cornelis Vreeswijk, Ulf Lundell och Abba, såklart!
- B:** Att lyssna på något som lär är det viktigaste. Kan inte påstå att jag lär mig av Eric Saades tomma ord som "I will be popular." Nej, sådant är trams.
- C:** Sådant som svänger!! I will be popular är hur bra som helst. Jag kan liksom relatera till texten. Ja, sådant är ballt.
- D:** All musik utanför Europas gränser. Orientalisk musik, jazz, reggae. Upp-täcker ofta ny och spännande musik från världens alla hörn.

På vilken plats i världen hittar du ditt livs kärlek?

- A:** Där jag befinner mig just precis nu. I min hemstad, i Sverige. Var annars?
- B:** Kärleken ser inte med ögonen, utan med själen ...
- C:** Oj, svårt. Kanske på Rhodos bājby!!! Eller något i den stilen.
- D:** Jag kan inte tänka mig att mitt livs kärlek finns i min omgivning, hen finns ute i världen någonstans. Det visar sig när jag tar mitt pick och pack för att möta den vida världen.

Varför är du rädd att förlora dina vänner efter studenten?

- A:** Vissa pratar om att skaffa familj, barn och hela faderullan. Jag har också tänkt i de banorna. Har hört att det finns risk för att bli rätt så isolerad då ...
- B:** Jag tror mina studier efter gymnasiet kommer att kidnappa all min fritid.
- C:** Skulle väl inte säga att jag är megaorolig. Vänner kommer och går, ju.
- D:** Vi alla kommer att befinna oss på olika ställen i världen. Dock vet jag att jag kommer att träffa andra underbara människor under mina resor.

100 % drogfritt

Uppsalas Kulturhus
för unga!

Vad vill DU göra på
en av Uppsalas bästa
livescener för unga?

Hör av dig så gör vi det möjligt!

www.grand.uppsala.se

facebook.com/grand.uppsala

Internationell är du?

A Je m'appelle Småtraditionell

Åh, Sverige, Sverige älskade vän ... Världens vackraste plats, i alla möjliga kategorier – om du skulle få säga det själv.

Det handlar om att ta sig till landets allra djupaste dalar för att sedan bestiga de allra högsta topparna för att fullständigt ha upplevt Sverige. Innan någon ger sig ut i världen tycker du självklart att prio ett är att ge sig ut i Sverige.

Sverige må vara vackert, men kan en verkligen så starkt hålla fast vid att det är det allra vackraste vårt jordklot har, om Sverige är det enda land som du utforskat?

Kanske krävs det endast att du lär dig om andra länder för att ändra dig totalt! Du kanske inser att andra kulturer och andra platser, andra dalar och andra berg till och med är vackrare?

B Je m'appelle Intellectuell

För dig handlar livet inte bara om flams och trams, det är mycket mer än så. Varför kasta sig ut i den okända, osäkra och riskfyllda världen när du kan läsa om den i stället? Du värderar människors berättelser högre än dina egna upplevelser. Genom att läsa upplever du resor i detalj, och det finns dessutom utrymme för att analysera. Och reflektera.

Men att själv ta del av det du aldrig upplevt, och sedan skriva ner det för att läsa och återuppleva din egen resa, det kanske också kan vara något? Det behöver inte vara en resa runt jorden, eller ens utanför landets gränser. Men möjligen utanför dina egna gränser?

Kanske räcker det med att upptäcka nya internationella musiker, andra recept och andra råd än mormors (hon är säkert superklok, men ändå), eller böcker på andra språk? Att uppleva är att resa!

C Je m'appelle Tonårsrebell

Här har vi någon som tar livet med en nypa salt! För dig handlar det om fart och fläkt, om att vara lite sådär... Odödlig! Odödlig! Rätta ordet för dig.

"Vi lever bara en gång" är kanske det absolut vanligaste uttrycket du använder dig av. Det värsta du vet är gränser. Liksom, varför begränsa? Varför finns landsgränser när hela världen skulle kunna vara en stor enhet, liksom? (För det skulle vara ASkul om det var så!!)

Men du ... Det kanske skulle vara bra att komma ner till jorden, ibland, för att kanske förstå den mer? Den som bara svischar förbi, och liksom värderar allt med en nypa salt, får ofta svårt att ta in upplevelser. Tänk på det nästa gång du ger dig ut!

D Je m'appelle Multinationell

Du drömmer stort och du drömmer dig långt bort. Du är trött på allt som har med Lilla Landet Lagom att göra och så fort du har möjligheten ska du bort härifrån. Långt bort.

Du inspireras av allt som har med omvärlden att göra; musiken, maten, människorna och inte minst språken. Det enda sättet att berika sig med omvärldskunskap är genom att ta sig ut i omvärlden!

Du verkar helt klart vara världsvan, annat vore fel att påstå. Men var inte rädd för att upptäcka Sverige medan du ändå är här. Det kanske inte är så tokigt ändå. Du kanske kommer att inse att det faktiskt finns en massa bra saker med Lilla Landet Lagom, när du väl gett dig ut i världen.

Pausa dömandet

DET VAR VÅR andra dag i Paris och vi hade ingen aning om var vi skulle hitta en bra restaurang. Till slut hittade vi en restaurang med rutiga dukar – lite Lady och Lufsen-stuk. Jag hade inte mer än hunnit ögna igenom menyn när Mimmis redan bestämt sig. Moules frites. Blåmusslor och pommes frites. Hon tyckte dessutom bestämt att vi andra skulle smaka.

Modet sjönk när maten kom – inte det läckraste jag sett.

HUR FEL HADE jag inte? Det var så gott!

På samma sätt som jag var rädd och dömde maten på förhand, gör vi människor med varandra. Jag har hört att man på mindre än två sekunder får en uppfattning om hur en person är, första gången man träffas. Efter det är man ganska säker på hur personen är.

Men hur många gånger har man inte haft fel. Tjejen som man var säker på hade en snorlig attityd på grund av den är outfiten är snällast i världen.

Kläder är ett sätt att uttrycka sig själv och det är så klart viktigt att man ska få bestämma själv vad man vill ha på sig.

När man dömer ut någon på grund av "de där ortopedskorna" tycker jag att man ska pausa. Pausa och arbeta mot sina förutfattade meningar.

Gå fram och säga hej, bilda sig en uppfattning om personen, för det är väl ändå den vi vill lära känna, inte kläderna på kroppen.

Lisa Lundström
om att se förbi det yttre

Modeprylen

Matildas panda

Matilda har experimenterat med håret så länge hon kan minnas, både genom att klippa och färga – allt från orange till blått. Men det spelar inte så stor roll om det är en vanlig skoldag eller en fest hon förbereder sig för utan hon gör det som känns bäst.

– Antingen har jag håret stort eller så har jag det som vanligt. Jag gör en "panda" när jag känner för det.

Hon berättar att den främsta inspirationen kommer från pop och att det är många som har samma frisyra. Om hon får beskriva det med tre ord säger hon "fluffigt, stort, svart".

– Jag lyssnar på Broder Daniel och får inspiration från popscenen.

Även om många har den stilen så tillhör frisyren inte de vanligaste. Matilda sticker ut när hon går på stan, men på frågan om hon själv tror att hon inspirerar andra, är hon osäker.

– Jag har inte märkt någonting av det, men jag hoppas det. Vissa kollar konstigt, men de flesta är väldigt snälla och säger "äh, vilket fint och spännande hår du har".

MATILDA GRÅHS

Ålder: 18 år.

Går på: Katedralskolan

Text: Asmait Gebreyohannes

Foto: Mårten Markne

Modeprofilen: Twiggy

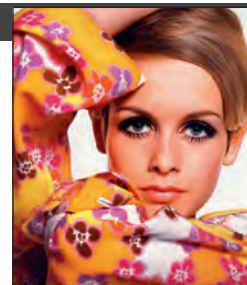
ATT LESLEY LAWSON har satt stilen för dagens skönhetsideal är ingen nyhet. Hennes spinkiga kropp fick många att tappa hakan på 60-talet då modellerna var kurviga med smal midja. Det var just så hon fick sitt namn *Twiggy* – *pinnig* på engelska. Det var en helt ny kroppsform som började bli inne och Twiggy blev snabbt en världskänd modell och trendsättare. Hon har alltså haft en stor inverkan på dagens modellbransch. På ett negativt sätt, kan vissa tycka. För om inte Twiggy hade fått så stor uppmärksamhet som hon faktiskt fick, kanske idealen hade

sett helt annorlunda ut i dag.

För är det inte fascinerande att en enda kropp kan sätta ideal för ett helt folk? Hon fortsätter att påverka, men nu på annat sätt. Just nu, vid åldern 64, så är Lesley mycket engagerad i forskargrupper kring cancer.

Text: Sara Hovstadius

Foto: Bert Stern

Kyle Bohman

Ålder: 19 år

Skola: Grillska

Beskriv din stil?

– Hipster och skejtig!

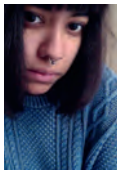
Var hittar du inspiration?

–Mest från Tumblr, men också från gamla filmer!

Stil

Foto: Cassandra Grönlund

ANDREA BYDING
TextSARA DUTTA
Illustration

Ordet "föreläsning" får en helt ny innebörd när Hans Rosling plockar fram **toarullar** och lego för att **bekämpa** vår okunskap om världen. Vi fick en pratstund med den kunnige och **underhållande** Hans Rosling.

Foto: Stefan Nilsson

Professor Oneliner

Den vanligaste missuppfattningen om världen är att den är indelad i i- och u-länder. Men tänk efter, var skulle gränsen gå? Skulle Turkiet vara ett i- eller ett u-land? Det behövs fler kategorier för att beskriva världen rättvisande, säger Hans Rosling och fortsätter:

– Ta Uppsala som exempel, här finns det några jättekorkade människor, några jättesmarta och de flesta som ligger någonstans i mitten. Så är det med världen också, de flesta bor i mitten. Men uppfattningarna tar tid att ändra.

Och det är det som den världsberömda svenske professorn ägnar sig mest åt på dagarna, att "edutaina" – undervisa om världen på ett underhållande sätt. Med animationer, underfundiga metaforer och rekvisita som toarullar och legobitar får han många att inse att deras världsbild är förlegad.

När Word får tag på honom över telefon är han i full färd på väg mot tågstationen i Flen. Men inte missar han ett tillfälle att nå ut med sitt buskap och onelinersn fullkomligen sprutar ur honom.

TROTS FRAMGÅNGARNA HAR han sagt att han inte märker att han gör så stor skillnad på folks kunskap – kändisskap är en sak, inflytande är en helt annan. Det finns dock en liten tendens att kunskapen om världen har blivit bättre på senare tid, säger han, men den takt vi lär oss om framstegen är långsammare än framstegen själva.

– Folk tror att hälften av jordens befolkning lever utan elektricitet, i stora familjer med fem barn som inte är vaccinerade eller

går i skolan. I själva verket har 80 procent av jordens befolkning en glödlampa, två barn per kvinna, barnen är vaccinerade och går i skolan.

– Den felaktiga kunskapen får konsekvenser. Tänker man fel så hamnar man fel, så enkelt är det. Om man tittar i backspegeln i stället för genom vindrutan så är risken stor för krock!

ORSAKEN TILL DET här tror Hans Rosling är att de med försprång gärna trycker ner de andra för att själva verka bättre. Rosling menar att de mest industrialiserade länderna gärna framhäver egna framgångar och håller tyst om mindre utvecklade länders framsteg, precis som slavhandlare tryckte ner slavarna.

Han säger att skulden för den felaktiga världsbilden ligger hos skola och medier:

– Men det är från dem vi borde få rätt bild. Det går att motverka felaktig information, som i sagan *Kejsarens nya kläder*. Om någon börjar skrika att kejsaren är naken kommer alla till slut att inse det.

– Acceptera att alla människor är i stort sätt lika. Acceptera att alla vill ha en kall och en varmvattenkran, en glödlampa och en tvättmaskin.

Han berättar hur 99 procent av studenterna i en kurs han hade på universitetet inte tyckte att alla kineser skulle ha en bil. Men hur skulle man stoppa dem, undrar han och fortsätter: "det är ju en rasistisk tanke."

Ständigt får han frågorna om det kommer att gå om alla får det bättre. Han vill att man ska vända på det:

– Hur ska det gå att leva i en värld där människor har olika levnadsvillkor?

Fem punkter om världens tillstånd enligt Hans Rosling

• **Eftersom vi** för närvarande tar hand om vår värld så uselt så finns det goda möjligheter att förbättra livet för alla människor och skapa en säker och hållbar värld.

• **En ny klyfta kan** komma att uppstå mellan å ena sidan de fem miljarder människor som får ett hälsosammare liv med utbildning, mobiltelefoner, elektricitet, tvättmaskiner och sjukvård, och å andra sidan de mer än en miljard människor som fastnat i den onda cirkeln av absolut fattigdom och sjukdom.

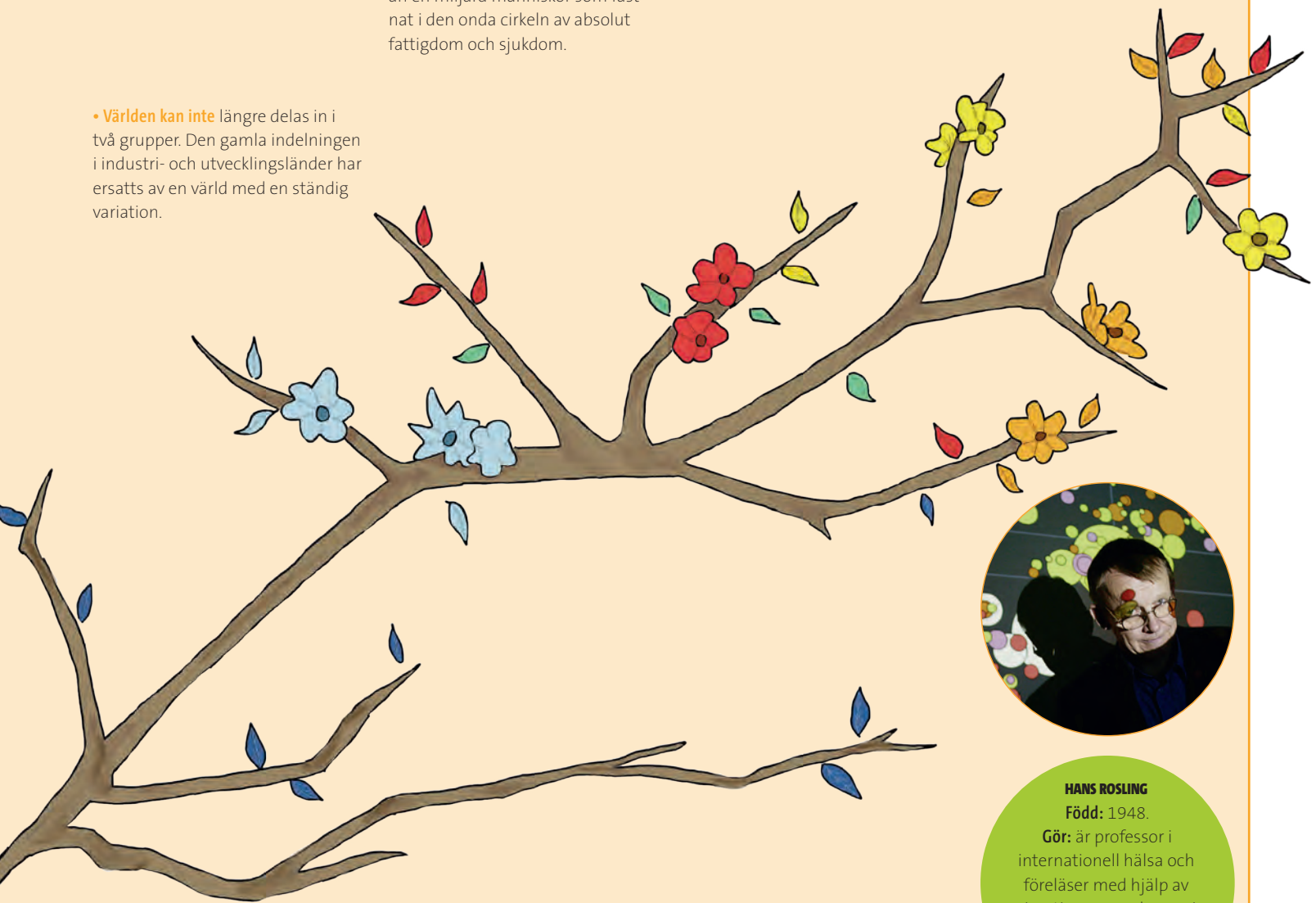

• **De flesta** asiatiska länderna moderniseras dubbelt så fort som Väst-europas länder någonsin gjort.

• **Hittills** har alla framsteg mot hälsa och välfärd åstadkommit till priset av ökande utsläpp av koldioxid, vilket förorsakar klimatförändringar.

• **Världen kan inte** längre delas in i två grupper. Den gamla indelningen i industri- och utvecklingsländer har ersatts av en värld med en ständig variation.

HANS ROSLING

Född: 1948.

Gör: är professor i internationell hälsa och föreläser med hjälp av animationer om ekonomiska, sociala och miljömässiga förändringar i världen.

AFRIKA • AMERIKA • EUROPA • MELLANÖSTERN • OCEANIEN
ASAIEN • ÖSTASIEN

Sportens mörka sida

MÄNNISKOR JAG VERKLIGEN beundrar är de som väljer att delta i vinter-OS. Jag syftar på hur de i veckor, månader och år förbereder sig för några minuter i rampljuset. Men det är inte bara tävlingsdeltagarna som får arbeta för att allt ska gå ihop.

Något jag även kom att tänka på var; hur lång tid tar det egentligen att bygga upp sådana jättearenor? Och vem gör det?

Det fick mig att vilja gräva djupare i hur det *egentligen* går till. Vilket pris får andra betala för att vi ska bli underhållna?

Hela konceptet med OS är en trygg och underhållande atmosfär där de bästa av de bästa ska göra upp i olika grenar. Därför blev jag otroligt förvånad när jag fick höra om hur byggarbetarna för arenan behandlats.

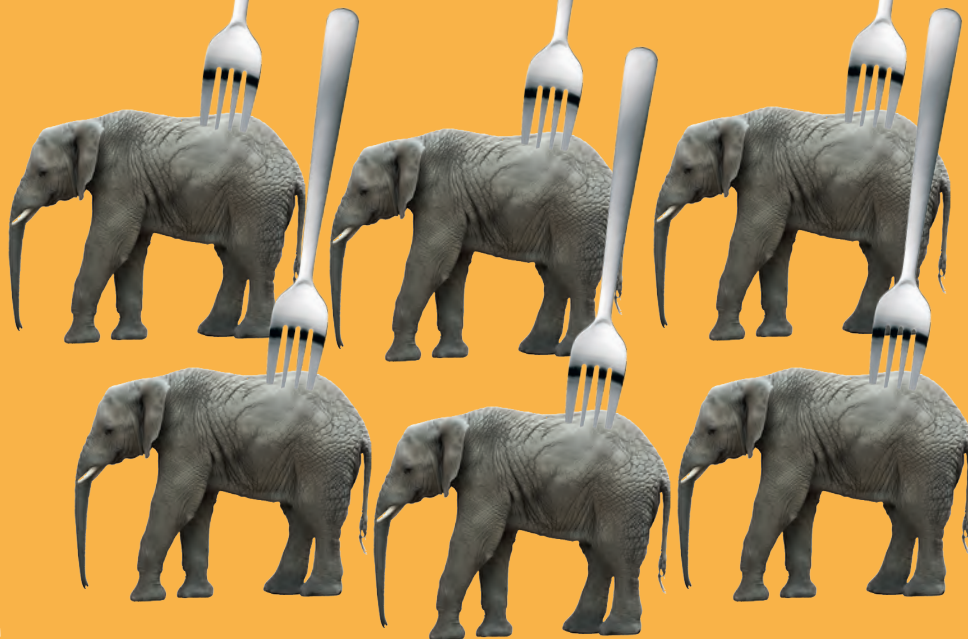
JAG TROB VI alla på något håll fått höra att arbetsförhållandena varit usla. Det skulle lätt ha gått att undvika genom att följa de mänskliga rättigheterna. Är det verkligen så här en av världens största idrottsstävlingar vill framställa sig? Plötsligt försvann all min tidigare sportsliga anda jag kände för OS.

Jag tror att vi måste öppna ögonen och se förbi sporten. För vad som händer bakom kulisserna är minst lika viktigt, för att inte tala om slitsamt. Jag kan säga att jag har fått ett uppvaknade och en förändrad syn på stora sportevenemang.

Sara Hovstadius
om osportslig sport

Visste du att...

... en 70-årig människa har under sin livstid stoppat i sig i genomsnitt 30 000 kilo mat. Det motsvarar fem eller sex vuxna elefanter.*

... fysisk inaktivitet leder till mer än 2 miljoner dödsfall om året.

... fysisk träning i samband med en hälsosam kosthållning kan verka förebyggande när det kommer till både bröstcancer och tjocktarmscancer.

... 33 cl Cola innehåller ca tio sockerbitar.

... det tar i genomsnitt 12 veckor efter påbörjad träning att märka synliga resultat.

... den vardagliga aktiviteten har större betydelse än vad många tror.

Ta trapporna i stället,
Filip & Fredrik!

Text: Sara Hovstadius

Foto: David Castor, Fiskars, Mattias Bardå/Kanal 5.

* Elefantbilden är ett montage, så stora gafflar finns inte.

Att resa är att komma hem en smula

En resa kan vara så mycket. Ett sätt att hitta sig själv genom att åka bort, ett sätt att släppa alla krav, ett rent nöje eller bara ett annat sätt att gå i skolan ... eller, så klart, ett sätt att få nya perspektiv. Var så god, nio sidor om olika sätt att resa.

Tågluff, utbytesår, studieresa, språkresa

Livet börjar här

HIMLEN ÄR GUL i kväll. Solen håller sakta på att gå ner vid horisonten. Jag sitter på balkongen till min lägenhet och hela min kropp sprudlar av lycka. Ren och skär lycka.

Det var annorlunda i början, det gjorde ont. Allt var främmande och nytt och läskigt. Bara lämna all trygghet s ådär och flytta till andra sidan jorden. Byta Uppsala mot Broadbeach och Australien – landet långt, långt bort.

Jag vet inte riktigt när, men någonstans under tiden så försvann smärtan och alla negativa känslor övergick till positiva. Allt det där som jag hade tröttnat på, lärt mig att förakta och hata, den där lilla staden där det varken finns tillräckligt med invånare, uteställen eller kullerstenar, det som jag så innerligt ville bort ifrån, det skulle sakta men säkert förlåtas, förskönas.

Med mig växte mitt perspektiv och mitt tankesätt, mina prioriteringar och mitt sätt att se på livet. I dag ser jag något fint i staden jag lämnat. Saknaden jag tidigare kände efter min familj och mina vänner har övergått till längtan.

Jag älskar Australien och mitt liv här, jag njuter varje dag och gläds åt mitt nya stresslösa liv, men jag längtar hem.

HIMLEN HAR HUNNIT bli orange nu, alldeles strax går solen ner här för att gå upp i Sverige. Mitt älskade Sverige, mitt riktiga hem. Jag är så glad att jag tog mig iväg, övervann mitt mod och vågade göra mitt livs resa. Att jag lät mig själv få växa, forma mig ett nytt jag. Ett starkare och lyckligare jag.

Och varje gång jag ser solen gå ner bakom Domkyrkan hemma i Uppsala kommer jag tänka på min tid här i Australien, min fantastiska resa och början på resten av mitt liv.

Sigrid Nordström

om lyckan i Australien

Tjusningen med att tågluffa

Vad tänker du göra i sommar? Resa bort med familjen eller vänner? Vara hemma och ta det lugnt? Kanske tågluffa?

På tågluffen måste du bära all din packning. Det du ser på bilden räcker för två veckors resa.

Foto: Karin Karlsson

INTERRAIL, SÅ FUNKAR DET

15 dagars resa med Interrail kostar cirka 2700 kronor. Man kan välja hur långt Interrailkort man vill ha, från 5 dagar för cirka 1 600 kronor till en månad för cirka 3 900. Man kan förlänga och kombinera olika kort. Kortet gäller i 30 europeiska länder.

► Läs mer: www.interrail.eu

TIPS FÖR EN LYCKAD TÅGLUFF

- Välj ut ett par ställen att åka till och tillbringa tid där. Det är bättre att åka till få platser och se mycket än att bara stanna en natt för att sedan rusa vidare.
 - Rannsaka din packning. Ta inte med något onödigt – tänk på att du måste bära allt.
- Räkna på hur mycket resan kommer att kosta,

annars är det lätt att man spenderar mer än man tänkt sig. Gör en budget helt enkelt se till att ha tillgång till extrapengar.

- Res med kompisar som du vet att du tr med. Annars är risken att man går varan nerverna.
- Att planera är en fördel, för att slippa v borttappad. Men våga vara spontan!

Text: Lisa I

Livet är enkelt på tåggluffen

TANKEN PÅ TÅGLUFF lockar av olika anledningar: friheten att resa på egen hand, uppleva många platser och länder på kort tid. Men är det bara att packa en väska, hoppa på ett tåg och åka? Vad bör man tänka på innan man åker iväg? Och när man väl är iväg?

Erik Bowall, 18, åkte tillsammans med två vänner på tåggluff sommaren 2013. Resan beskriver han som det bästa han gjort.

– Idén kom från mina kompisar som drog med mig. Det var ganska spontant. Vi bestämde oss för att åka två månader innan vi drog iväg, berättar han.

Förberedelserna bestod i princip bara av att samla ihop pengar och packa väskan. Och även att komma på vart man ville åka.

Det kostade Erik totalt cirka 8 000 kronor under de två veckorna ute i Europa.

– Det är inte så dyrt med tåggluff, säger Erik.

– Tågakortet kostade 2 700 kronor och då får man resa med tåg hur mycket man vill i hela Europa under två veckor. 8 000 för två veckor är inte tokmycket.

ERIK TIPSAR OM att packa så lätt som möjligt, då det annars blir för tungt att bära omkring på ryggsäcken. Det enklaste är att ha en stor vandringsryggsäck som rymmer mycket. I Eriks ryggsäck fanns det fyra t-shirtar, två par byxor, två par skor, en skjorta, underkläder, badkläder, en tandborste, pengar och telefon.

– Man lever verkligen enkelt på tåggluff, säger Erik.

Han tipsar om att bo på vandrarhem då det både är betydligt billigare än hotell och även

roligare. Erik och hans kompisar träffade många roliga, intressanta människor som de umgicks med på vandrarhemmen, medan det mest fanns barnfamiljer på hotell. Vännerna hade mycket roligt ihop och skulle gärna åka iväg igen om chansen gavs. De hann uppleva många länder och platser under sommaren.

– Prag var bäst! Det finns många sevärdheter och saker att göra. Belgien var däremot inte lika kul, vi mötte mest otrevliga människor, berättar Erik.

DE HANN ÄVEN besöka bland annat Barcelona, Hamburg, Munchen, Paris och Amsterdam. Ett gott tips som Erik ger är att välja ut ett par platser och tillbringa mer tid där än vad man gör om man har många platser och länder att beta av. Allt tågåkande är dock en del av upplevelsen och man har, enligt Erik, hälften av allt det roliga på tåget. Det är inte bara ett transportmedel.

Det är så klart viktigt att planera resan så att man vet hur man ska göra med saker och ting innan man åker, men Erik råder att inte planera allt för mycket. Det måste finnas rum för spontanitet!

– Planera inte allt i minsta detalj. Då försvinner tjuvningen med att tåggluffa!

Text: Lisa Möller Staaf

Vi bestämde oss för att åka två månader innan vi drog iväg.

2 veckor, 4 länder, 7 städer

SEBASTIAN BLOMÉ GJORDE något som många drömmer om. 2011 tåggluffade han, hans bror och mor genom västra Europa. En resa på två veckor genom fem länder och sju städer.

Inför en tåggluff kan det vara bra att ha en planering över vart man ska och hur mycket pengar man ska spendera på varje stad.

– Vi satte upp en ekonomisk sammanställning över de olika länderna, så här mycket kan vi göra av med i de olika länderna. Ibland gick vi över och ibland under budgeten. Som till exempel när vi skulle äta ute så gick vi ibland långt över.

Hade ni boende planerat eller var det spontant?

– Boende var bokad innan, men man kan ju också göra det spontant. Vi ville vara på den säkra sidan så vi bokade rum på vandrarhem, men det var inte så att vi visste om vi bodde med någon eller själva. Om man inte har boende bokad ska man göra det så fort man kommer fram, för

man vill inte sova på gatan.

Hände det något oväntat?

– På fotbollsarenan i Barcelona, några rader över oss så satt gitarristen i ett av mina favoritband, The Unguided. Så jag gick upp och hälsade. Sedan såg Tobias, min bror, en person från Fyrissskolan bara några rader bort. Så världen är bra liten.

När jag frågade Sebastian om detta var något han ville uppleva igen får jag ett leende ”absolut” till svar.

– Fast den här gången genom andra städer.

Mamma och jag har funderat på att åka igenom östra Europa den här gången. Så har vi Europa klart.

Vid La Sagrada Familia i Barcelona

Text: Linn Älvebratt

Vi följer Alexandra, Sara och Klara när de är utbytesstudenter under ett år. Läs tidigare avsnitt på tidningenword.se/utbytes

Som utbytesstudent byter du inte bara skola, vänner och språk – du hamnar dessutom i en främmande familj som du ska fungera tillsammans med. I fjärde avsnittet av vår serie berättar Alexandra, Klara och Sara om hur det är.

Text: Andrea Byding

Foto: Klara Jonsson, Sara Lindhagen

Utbytesstudent: värdfamiljen

Alexandra Lazzarini På utbyte i Coalville, Utah, USA

Nuvarande värdfamilj: Värdföräldrar Marilyn och Carsten, syster Elizabeth, 16.

Bor: Mitt ute i ingenstans i ett stort hus på en kulle, med fantastisk utsikt mot bergen.

Hemlängtan? Inte så mycket, tricket är att distrahera sig när man får det.

– **MIN VÄRDSYSSTER ELIZABETH** var och hälsade på mig i Sverige i två veckor innan jag åkte hit till USA så vi kände redan varandra ganska bra. Det var inga problem att lära känna mina värdföräldrar heller. Vi spenderade mycket tid tillsammans de första dagarna och jag kom in i familjen väldigt lätt.

– En stor skillnad mot hur det är hemma är att mina värdföräldrar här är mycket striktare och håller mycket mer koll på vad jag och Elizabeth gör.

– Min värdpappa Carsten är väldigt noga med att vi gör våra läxor och städar våra rum innan vi får gå någonstans. Och på söndagar får vi inte träffa kompisar eftersom det är en vilodag enligt deras religion. Då på morgonen går de andra i kyrkan och sedan brukar vi äta middag hos någon släkting eller bara vara hemma och umgås som en familj.

– Det är bra för det gör det mycket enklare att lära känna

varandra. Men jag kan sakna friheten jag hade i Sverige att kunna komma och gå som jag ville. Här är det nästan som att jag blir behandlad som en tolvåring fast jag är sjutton.

– Det går inte några bussar, utan man är beroende av att ha

Jag kan sakna friheten jag hade i Sverige att kunna komma och gå som jag ville. Här är det nästan som att jag blir behandlad som en tolvåring fast jag är sjutton.

bil. Men familjen ställer upp om jag behöver skjuts.

– Det viktigaste jag har lärt mig är att inte förlita mig för mycket på min mamma, utan att vara självständig. Familjen hjälper mig med mat och transport men allt annat är mitt eget ansvar att köpa. Att öva på att ta ansvar över min egen ekonomi och vara hemifrån är en bra övning inför att flytta hemifrån på riktigt.

Sara Lindhagen På utbyte i

Nuvarande värdfamilj: Värdfamiljens värdsysstrarna Cassandra, 20, och helg.

Bor: I en villa precis vid havet.
Hemlängtan? Klart att jag saknar det så mycket hela tiden att jag

– **MED ROTARY BOR** man i tre olika värdfamiljer och det tror jag ger mig så mycket mer än om jag bara bott i en. Nu bor jag i min andra värdfamilj som jag trivs väldigt bra i, jag kände mig som hemma från första dagen! Mina värdföräldrar är väldigt avslappnade och skämtsamma, de har inga regler utan tar allt som det kommer.

– Min förra värdfamilj var väldigt annorlunda. De hade mycket tydliga regler och talade om exakt vad som förväntades av mig i familjen. Men jag kom ändå väldigt nära dem, speciellt deras dotter på elva år. Hon var väldigt pratglad och energisk och jag kan sakna henne ibland för att hon var så himla rolig. Men vi ses ganska ofta trots att jag bytt familj, jag går dit och äter middag ibland och de bjuder med mig när de gör utflykter.

– Den första tiden var lite som en chock med alla nya in-

Jag och mina värdsysstrar.

Så söker du
utbytesår –
nästa sida!

Mitt nuvarande hus

Här bodde jag förut ...

... och så här såg det ut i närheten

Nainamo, Kanada

öräldrar Amanda och Daryl. Träffar
0 år, och Brittany, 24 år, varannan

et med egen trappa till stranden.
aknar alla hemma, men det har hänt
inte hunnit ha så stor hemlängtan.

tryck, vanor och förväntningar
på en gång. Hemma flyter allt
på utan att man riktigt behöver
tänka. Det tog ett tag att bygga
upp nya rutiner men efter
några veckor hade jag vant mig
och anpassat mig bra.

– Nu har jag lärt mig otroligt
mycket om kanadensiska va-
nor, det har varit jätteroligt att
uppleva en annan slags vardag
och att få se hur man firar hög-
tider här. Till exempel har de
julklapparna i en nylonstrumpa
och ägg och bacon till frukost
på jul.

– Men trots alla skillnader så
är det mesta lika med hemma.
Vi lagar mat, kollar på film,
åker på utflykter och gör saker
tillsammans precis som en
vilken familj som helst.

**Mina värdföräldrar är väldigt
avslappnade och skämtsamma, de
har inga regler utan tar allt som det
kommer. Min förra värdfamilj var
väldigt annorlunda.**

**Trots att det
har varit
jobbigt så
tror jag ändå
att det har
kommit bra
saker ur det
här. Att bo i
en ”jobbig”
familj har
tränat mig
att tänka mer
positivt.**

Klara Jonsson På utbyte i Launceston, Tasmanien

Nuvarande värdfamilj: Värdföräldrar Amanda och Peter samt sys-
ter Meredith, 19 år, och bror Austin, 22 år, som bara bor hemma
tillfälligt.

Bor: en villa i stadsdelen Trevallyn, 30 minuters gångavstånd
från centrum.

Hemlängtan? Varierande, mer när jag har för mycket fritid och
mindre när jag håller på med saker.

– **JAG HAR NYLIGEN** bytt värd-
familj för att jag inte riktigt
trivdes med den första. De var
väldigt snälla och välkomnande
mot mig när jag kom, men jag
kände mig aldrig riktigt som
hemma i familjen. De kändes
inte så intresserade av mig och
vi gjorde inte speciellt mycket
saker tillsammans utan de
tittade mest på tv eller åkte
och träffade sina vänner så att
de kunde sitta och prata med
varandra.

– Det fanns flera anledning-
ar till att jag ville byta familj.
En av dem var isoleringen, att
de bodde på en gård långt ute
på landet gjorde att jag inte
kunde ta mig runt själv. Så
under sommarlovet satt jag i
princip bara där hemma utan
att göra någonting. Jag ville
gärna få ut så mycket som
möjligt av mitt år här men att
bo där gjorde att jag inte rik-
tigt fick möjlighet att göra allt
jag ville, som att testa på olika
sporter till exempel.

– Men allt var inte dåligt. En
sak som jag uppskattade i alla
fall var att jag fick vara med
och se hur arbetet på gården
gick till.

– I min nya värdfamilj har de
försökt göra något tillsammans
med mig varje dag. Även om
det inte alltid har varit stora
grejer, som att ge sig ut och
springa tillsammans, så är det
något jag uppskattar. Jag har
hjälp till att laga mat ibland,
för även om det inte är något
som jag måste hjälpa till med,
så får det mig att känna mig
mindre som en gäst och mer
som en i familjen.

– Trots att det har varit
jobbigt så tror jag ändå att det
har kommit bra saker ur det
här. Att bo i en ”jobbig” familj
har tränat mig att tänka mer
positivt. Jag tror också att det
har gett mig en öppnare syn
och stärkt mig mer som person
än om jag hade kommit direkt
till en familj som varit lättare
att bo i.

Vi följer Alexandra, Sara och Klara när de är utbytesstudenter under ett år. Läs tidigare avsnitt på tidningenword.se/utbytes

Läs mer på förra sidan!

Text: Andrea Byding

Verkar det lockande att ge sig ut på ett utbytesår? Vi frågade våra egna experter om tips och råd om vad man ska tänka på innan man bestämmer sig för att bli utbytesstudent.

5 steg till utbytesåret

1 Vill jag åka?

Som utbytesstudent får du mycket: nya vänner, bättre språkkunskaper, förståelse för en annan kultur och troligtvis utvecklas du också som person. Men utbytesåret medför ofta också att man måste ta studenten ett år senare och kanske inte kan ta körkort lika snabbt. Och att vara borta ett år från familj och vänner, tror du att du klarar av det?

Jag tror inte att man måste vara på något speciellt sätt för att åka som utbytesstudent.

Mest tror jag det handlar om vilken inställning man har, om man är intresserad av att se hur allt går till i ett annat land. Har man det i tanken tror jag att vem som helst kan åka som utbytesstudent.

Sara

Jag hade inte hört talas om någon som ångrade att de åkte iväg som utbytesstudent.

Även de som åkte hem i förtid eller inte hade det så fantastiskt verkade tycka att det var en bra erfarenhet.

Klara

2 Kan jag åka?

Godkänner skolan studieuppehåll, är det okej för dina föräldrar och kanske framför allt: har du råd? Ett utbytesår kan kosta över hundra tusen kronor, men det finns flera sätt att komma undan billigare:

- Ideella organisationer har oftast lägre avgifter än företagen.
- Man kan ofta få rabatt på avgiften om familjen hemma i Sverige tar

emot en student.

- Genom vissa organisationer kan man låna till programavgiften eller dela upp betalningen över en längre tid.
- Från de flesta organisationer går det även att söka stipendium för hela eller delar av avgiften.
- Stipendium finns även att söka från andra håll, och då kan en databas vara till stor hjälp. I Uppsala har alla tillgång till stipendiedatabasen Global Grant via biblioteket eller skolan.

▶ beta.globalgrant.com

Föräldrar kan tycka att det inte är värt det att åka på utbytesår.

Men genom att vara borta så länge från sin familj blir man mer självsäker och självständig. Det hjälper en som tonåring att växa upp helt enkelt.

Alexandra

3

Hur ska jag åka?

Här känner du efter bäst själv vad som är viktigt för dig. Är det viktigt att du får välja var du vill bo? Att du slipper "gå om" ett år? Vill du helst ha en stor och välkänd eller liten och personlig arrangör? Många organisationer erbjuder gratis infomöten och intervjuer där man får möjlighet att ställa frågor. Att läsa bloggar från tidigare utbytesstudenter kan också hjälpa en att få en bild av företaget.

4

Hur söker jag?

Ansökningsprocessen kan se lite olika ut, men består vanligen av en intervju och sedan en skriftlig ansökan. Och om man väl blivit antagen så är det ytterligare en massa papper att fylla i och skicka in; personligt brev, läkarintyg, visum, försäkring, betyg ... Många organisationer har sista ansökningsdag i mars, men det kan också variera mycket. Kolla upp datumet i god tid!

5

På utbytet

Antagen? Grattis!
Se nu till att få ut så mycket som möjligt av ditt utbytesår.

Jag tror att det viktigaste är att man känner sig trygg med organisationen man väljer.

Utbytesåret kommer vara prövande både för eleven och föräldrarna och då är det viktigt att båda känner att de kan få hjälp och stöd.

Alexandra

Var dig själv när du skriver ansökan. Skriv inte saker som inte stämmer bara för att du tror att de kan vara till fördel i antagningen.

Om du blir antagen kan du få problem för att du inte var redo!

Sara

Det viktigaste när man har åkt iväg är nog att våga prova på nya saker. Det kommer inte vara roligt om du bara försöker göra samma saker som du kan göra hemma i Sverige.

Alexandra

NÅGRA ORGANISATIONER

Googla eller ta hjälp av svj för att hitta fler!

Privata: EF, Explorius, STS

Ideella: AFS, Rotary, YFU

Kommunens: Svenska skolan utomlands, se ruta här intill.

SVENSKA SKOLAN – ETT SPECIALFALL

I Uppsala kommun ges alla möjligheten att åka som gäststudent ett år till en av sex svenska utlandsskolor. De följer den svenska läroplanen vilket gör att man inte behöver gå om ett år som vid andra utbyten.

Undervisningen kostar inget men man måste själv stå för resor, boende och mat. För mer info sök på kommunens hemsida.

► uppsala.se

Börja med ansökan i tid, den tog mycket längre tid än jag trodde!

Och lägg ner mycket tid på det personliga brevet. Jag ångrar att jag inte skrev mer om vad jag ville göra under utbytesåret och det gjorde att jag inte fick den mest lyckade matchningen av värdfamilj först.

Klara

Ett bra tips är att sätta en gräns för hur mycket man ska skypa med Sverige. Det blir för mycket att försöka hånga med på allt som händer hemma samtidigt som man ska uppleva allt nytt.

Självklart ska man hålla kontakten men det gäller att hitta en balans, för det är omöjligt att leva på två platser samtidigt.

Sara

Jag tycker att man ska ge sin värdfamilj en ärlig chans, men samtidigt måste det ändå kännas bra med dem. Jag kan ångra att jag inte bytte familj tidigare, i stället gick jag runt i fyra månader utan att trivas.

Man måste våga göra det bästa av utbytesåret.

Klara

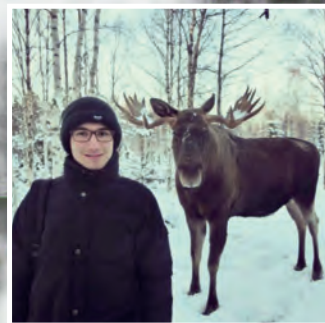

Abigail Peterson från USA och Thomas Triangeli från Italien har valt att spendera ett år i Sverige som utbytesstudenter. Det här är vad de tycker om Sverige.

Uppsala sett utifrån

Text: Sara Klerhed och Lina Lagher

Foto: Hanna Markström (stora bilden), privat (lilla bilden)

ABIGAIL PETERSON, 18 ÅR
Från: Colorado, USA
Går på: Katte

THOMAS TRIANGELI, 17 ÅR
Från: Sondrio, Italien
Går på: Fyris

Varför valde ni att åka till Sverige?

Abigail: Min familj har rötter i Norge. När jag skulle välja vart jag ville åka fanns Norge inte som ett alternativ men det gjorde Sverige, så jag tänkte varför inte? Det kändes som en möjlighet att lära mig mer om var min familj kommer ifrån.

Thomas: Jag har alltid velat besöka Skandinavien. Genom att välja Sverige så fick jag en möjlighet att lära mig ett helt nytt språk samtidigt som jag får förbättra min engelska.

Vad är svårast med svenskan?

Abigail: De extra bokstäverna och grammatiken! Jag säger ofta fel ordföljd och alla rättar mig. Det är riktigt riktigt svårt!

Thomas: Jag håller med, grammatiken är svår. Jag har läst tyska tidigare och grammatiken och många ord är likt, så tyskan har hjälpt mig mycket. Är det stora skillnader mellan svenskar och amerikaner/italienare?

Abigail: Svenskar är tystare och mer tillbakadragna. Det var ganska svårt att få vänner i början eftersom många är blyga och tysta.

Thomas: Det är stora skillnader. När jag precis hade börjat skolan så blev jag chockad över att eleverna

Jag är fortfarande fascinerad när jag går i korridoren i skolan och hör alla prata svenska med varandra. Det är så coolt!

Abigail Petersen,
utbytesstudent från USA

tilltalade lärarna med förnamn. Jag tror att jag har lärt mig mer om Italien genom Sverige, det är så stora kontraster. Man lär känna sitt hemland bättre.

Vad saknar ni mest?

Abigail: Min bästa vän! Det jag saknar här är att ha någon som känner mig bättre än jag

När jag precis hade börjat skolan så blev jag chockad över att eleverna tilltalade lärarna med förnamn.

Abigail Petersen,
utbytesstudent från USA

själv gör.

Thomas: Jag saknar också min bästa vän. Och italiensk mat! Riktig italiensk pasta och riktig italiensk pizza. Men maten här är också god, jag älskar lax.

Är Sverige som ni väntade er?

Abigail: Jag visste inte så mycket om Sverige. men jag älskar Sverige! Jag är fortfarande fascinerad när jag går i korridoren i skolan och hör alla prata svenska med varandra. Det är så coolt!

– Sverige är väldigt organiserat, det finns system för allting och det fungerar! Till exempel att man ska stå i kö och ta kölappar. Lokaltrafiken är fantastisk! I USA tar nästan ingen bussen, man åker bil i stället.

Thomas: Jag älskar Sverige! Alla tänker för sig själva. Jag tycker om skolsystemet här. Relationen mellan lärare och elev är bra här, i Italien är det mer formellt. Jag håller med om att lokaltrafiken är fantastisk.

VAR ÄR HEMMA NÄR DU FLYTTAR HEMIFRÅN?

Visste du att du kan ställa dig i Uppsalahems bostadskö redan samma dag du fyller 16 år? Det kostar inget och det enda du behöver göra är att uppdatera din köplats en gång var tolfte månad, för att behålla den. Uppsalahem har nästan 12 000 olika bostäder och just nu bygger vi över 500 nya hem för unga och studenter – något kanske blir ditt? Välkommen till oss på www.upsalahem.se

Språkresor är oförutsägbara och spännande – en semesterresa samtidigt som man lär sig språk på ett effektivt sätt. Men olika språkresor kan se helt olika ut.

Text: Hanna Markström
Foto: Hanna Markström och
Anna Malmberg

Lära språk i utlandet

Hanna Markström reste på språkresa till Barcelona med sin spanskaklass.

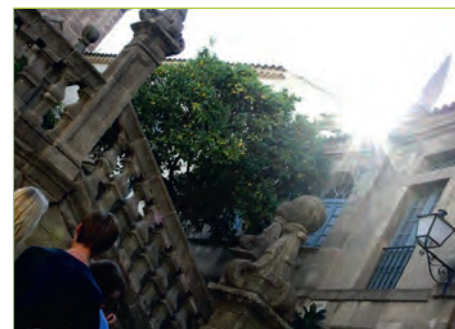
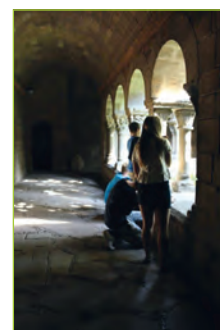

Anna Malmberg åkte på språkresa till Cambridge i Storbritannien.

Förväntningar

Hanna: Jag hade väldigt förväntningar på min språkresa. Jag visste att det inte var smart att hoppas på för mycket, men det var ju första gången jag åkte utomlands! Jag blev inte det minsta besviken! Det var en av de absolut roligaste veckorna i mitt liv, en vecka man aldrig glömmer.

Anna: Jag kände att jag halkat efter lite i engelskan under första året på gymnasiet, och jag ville ha ett bra sätt att komma igen. Jag intalade mig att jag inte hade några särskilda förhoppningar innan jag åkte, men efteråt insåg jag att det inte riktigt var sant eftersom jag blev besviken på resan.

Språket

Hanna: Vi reste tillsammans med våra spansklärare som hela tiden hjälpte oss att lära oss det spanska språket. I Sverige hade spanskalektionerna verkat så meningslösa och tråkiga. Men när vi satt där på taket varje morgon och fick läsa på modersmålet till det land vi befann oss i blev det plötsligt väldigt intressant. Våra lärare släppte oss lösa på stan en stor del av tiden vilket gjorde att man blev tvungen att använda spanska för att kunna ta sig fram, vilket är det absolut bästa sättet att lära sig.

Anna: Språkktionerna var väldigt tråkiga, samtidigt som jag tyckte att jag redan kunde allting som de lärde ut. Men man lärde sig bättre av att prata, engelskan var ju det enda språk som alla förstod.

Kompisar

Hanna: Eftersom vi åkte med skolan blev det att man var i samma kretsar under resan hemma i Sverige. Det var absolut inget negativt eftersom att det gjorde att jag fick denna upplevelse tillsammans med mina närmaste vänner. Jag hade verkligen inte velat åka ensam, det hade sänkt hela upplevelsen brutalt.

Anna: Jag reste ensam. Vi var på en skola som tog in elever från hela världen, så man fick möjligheten att lära känna många nya människor. Jag fick flera nya vänner, men de flesta som var där åkte med vänner, vilket gjorde att det var svårare att komma in i gruppen. Om man har en vän att dela resan med och faktiskt umgås med på riktigt blir det bättre.

Anna Malmbergs språkresa gick till England, vilket syns på maten på bilderna. **Hanna Markströms** klass reste till Barcelona och tillbringade mycket tid utan sina lärare.

ÅKA PÅ SPRÅKRESA

Språkresa innebär att man går en språkkurs utanför sitt eget hemland. Oftast kommer lärarna från det land man är i och man har lektioner tillsammans med elever från olika länder. Aktiviteter som har med den lokala kulturen att göra ingår ofta.

Det är ovanligt att man åker på språkresa före högstadiet, och den vanligaste åldern att åka på språkresa är 20–25 år. I vissa fall kan man få studiemedel för språkresan.

Källa: Wikipedia, CSN

Smip på Rosendal är en av de gymnasieutbildningar där eleverna åker på studieresa utomlands. Både kunskap och upplevelser står på programmet.

Med utlandsresa på skolschemat

Text: Donia Saleh
 Foto: Siw Inger Halling

ÅRETS FÄLTSTUDIERESA FÖR en Smip-trea på Rosendalsgymnasiet skulle egentligen ha gått till Bangladesh. Oroligheter i landet gjorde att klassen i stället åkte till Kisumu, den tredje folkrikaste staden i Kenya.

– Vi fick sadla om helt och hållet! Vi var inte alls förbereda på det, men hoppades på det bästa, berättar Gustaf Åleskog på mejl från Kenya.

Under studieresan ägnas mycket tid åt att göra intervjuer och ta reda på så mycket fakta som möjligt för den uppsats som eleverna ska skriva.

– Jag har ämnet livsambitioner och kommer att fokusera

på att intervju människor i min egen åldersgrupp, säger Gustaf Åleskog.

– Från cirka nio till ett eller två på förmiddagen gör vi intervjuer med alla möjliga människor. Senare äter vi lunch och skriver rent det som behövs på eftermiddagen, då det ofta är

Att människor är så trevliga och hjälpsamma är beundransvärt.

för varmt för att gå ute i slummen och intervju. Kvällarna ägnar vi ofta åt att planera vad vi ska göra dagen därpå.

Vad är ert mål med resan?

– Att få ett bra underlag för att vi ska kunna skriva en bra uppsats hemma. Vi vill så klart också få en fantastisk upplevelse och få nya intryck om hur världen ser ut. Vi vill försöka förstå oss på hur levnadsättet är här och hur man skulle kunna göra för att förbättra situationen för människorna. **Har ni upplevt något som ni inte förväntade er?**

– Slummen i Kisumu känns överklig. Hela familjer bor på

en yta som är som ett svenskt badrum. Att människorna är så trevliga och hjälpsamma trots den bedrövliga situation de befinner sig i är beundransvärt.

STUDIERESOR

Smip-programmet på Rosendal åker på en fältstudieresa i årskurs 3. Även Internationella gymnasiet anordnar studieresor utomlands. Indien och New York är exempel på destinationer som vissa klasser har besökt. Resmålet varierar från år till år.

Även andra gymnasieskolor i Uppsala anordnar resor i samband med studier.

Asyl i Sverige – steg för steg

1 Du kommer till Sverige.

2 Du ansöker om asyl på **ansökningsenheten**. Berätta allt du kan om vem du är och varför du inte kan stanna i ditt hemland. Det kan vara svårt att lägga till saker i efterhand. Du har rätt till en tolk på mötet.

3 Om du kommer ensam och är under 18 år får du en **god man** som ska hjälpa dig. Migrationsverket letar efter dina föräldrar så att ni kan förenas i hemlandet. Om du kommer hit med familj får ni ingen god man.

4 Du får nu ett **offentligt biträde**, som är en jurist eller advokat som hjälper dig att söka asyl.

5 Migrationsverket vill veta vem du är. Ifall du inte har bevis på vem du är kommer de försöka ta reda på varifrån du kommer. De tar reda på om du redan sökt asyl i ett annat land, eftersom du då ska tillbaka dit.

6 Om du är under 18 och kommer ensam bestämmer Migrationsverket var du ska bo. Om du kommer med familjen får ni skaffa bostad själva. Migrationsverket kan fixa bostad, men då får ni inte välja var ni ska bo.

7 När du skickat in din ansökan om asyl är det **mottagningsenheten** som har kontakt med dig och din familj. De bestämmer om du har rätt till **dagersättning**, vilket man kan få om man inte har pengar.

8 Är du är under 18 har du rätt att gå i skolan. Också sjukvård och tandvård är gratis för alla som är under 18 år.

”Min vän är ensam i he

18-årige Javid Sina har varit med om saker de flesta inte ens kan föreställa sig. Flykten från Afghanistan till Sverige började när han var åtta eller nio år.

PÅ GRUND AV kriget var hela Javids familj tvungen att lämna Afghanistan och fly till Iran.

Från Iran fick Javid fortsätta ensam. De som smugglade honom från Iran sa att Javid skulle åka själv först och lovade att resten av familjen skulle komma nästa dag. Men så blev det inte.

– Det tog sex månader innan jag kunde ringa min mamma, och då var hon fortfarande

kvar i Iran, berättar han.

Javid var nu i Grekland. Där stannade han ett tag och arbetade, tills han fick höra talas om ett demokratiskt land där alla är lika mycket värda. Det var dit han ville. Han ville till Sverige.

HAN KOM TILL centralstationen i Uppsala 2012. Javid hade då varit på flykt från kriget sedan han var åtta eller nio år. Han var fortfarande bara ett barn i lagens mening.

– I Sverige var det första gången en person sa till mig

”du är välkommen.” Jag kände mig faktiskt välkommen.

Javid hade tur som fick stanna i Sverige, men det var ändå tufft att gå igenom asylprocessen.

– Det var inte lätt. När du går till Migrationsverket tror de vanligtvis att du ljuger. Jag hade inget id-kort från Afghanistan, jag föddes i krig. Så jag hade inget id. Det var svårt för Migrationsverket att acceptera att jag inte hade det. Men det gick ändå väldigt snabbt för mig, två tre månader.

Javid har nu fått permanent

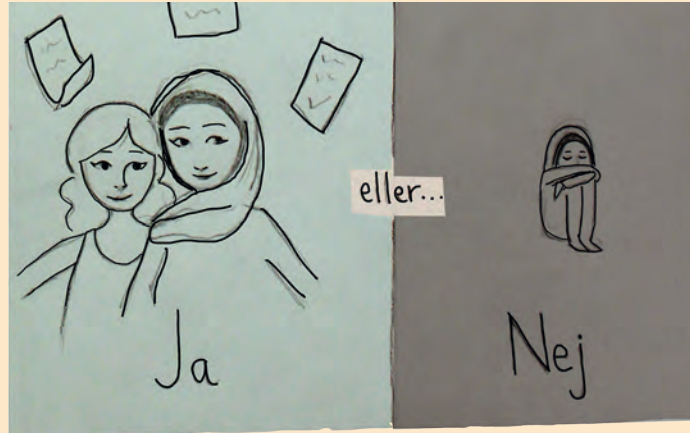

9 Efter att du ansökt om asyl blir det **asylutredning**. Nu får du bland annat få berätta vad du varit med om. Din goda man är ofta med på mötet och även en tolk.

Rätt till skydd

Enligt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna har alla har rätt att resa vart de vill och bo var de vill i sitt eget land; alla får resa ut ur sitt eget land; alla har rätt att fly till ett annat land och bo där om man är förföljd.

Enligt FN:s barnkonvention har barn om flyr till ett annat land rätt till skydd och hjälp. Barn som kommer ensamma ska få hjälp att hitta föräldrarna, och barn vars föräldrar man inte kan hitta ska få samma hjälp som andra barn i landet som inte kan bo hos sina föräldrar.

10 Nu kommer asylbeslutet. Det finns tre olika typer av asyl: **flyktingasyl***, **alternativt och övrigt skyddsbehövande asyl*** och **synnerligen ömmande omständigheter***. Är du under 18 år ska Migrationsverket också överväga om det finns **barnspecifika skäl**, det vill säga om det finns särskilda risker just för barn att åka tillbaka.

Migrationsverket kommer fram till en av tre saker: du får antingen

- **permanent uppehållstillstånd** vilket betyder att du får stanna i Sverige,
- **tillfälligt uppehållstillstånd** som gäller en kortare tid, eller så får du
- **avslag** vilket betyder att du inte får stanna i Sverige. Får du avslag kan du återvända till ditt hemland eller överklaga för att Migrationsverket ska ändra sig. Då går man igenom ditt ärende igen.

Den som fått avslag kan sättas i **förvar**. Det innebär i praktiken ett sorts fängelse. Migrationsverket kan ta barn i förvar t ex om de tror att barnet kommer att gömma sig för att inte skickas till sitt hemland, ifall hen fått avslag. Man får inte ha personer i förvar hur länge som helst.

Ifall du fått avslag tre gånger (av Migrationsverket, Migrationsdomstolen, Migrationsöverdomstolen) ska polisen skicka dig till ditt hemland. Ifall ny information kommer fram som kan hjälpa dig att stanna i Sverige kan du söka igen. Du kan också stanna och gömma dig i Sverige om du fått avslag.

Om du är under 18 år och lever som gömd i Sverige får du fortfarande gå i skolan och har rätt till gratis hälsovård.

Asylskäl

Flyktingasyl betyder bland annat att man kan bli utsatt för förföljelse av olika anledningar om man skulle återvända.

Alternativt och övrigt skyddsbehövande

asyl kan ges till de som inte får flyktingasyl, men som ändå skulle vara i stor fara ifall de skulle återvända.

Synnerligen ömmande omständigheter

Här tittar Migrationsverket extra på hur den som söker asyl mår och hur det är i hemlandet, till exempel om man har en sjukdom som inte går att behandla i hemlandet. Det är väldigt ovanligt att man får stanna i Sverige av detta skäl. Extra hänsyn till barn under 18 år.

Hjälp

Många organisationer hjälper asylsökande.

Rädda barnen ger stöd till barn som kommer till Sverige utan papper. Finns i Uppsala.

► raddabarnen.se/upsala

Ingen människa är illegal stödjer människor som lever gömda. Finns i Uppsala.

► ingenillegal.org

Rådgivningsbyrån kan ge juridisk hjälp om bland annat asylfrågor och svenskt medborgarskap. Finns i Stockholm.

► sweref.org

Läkare i världen ger hälsovård åt papperslösa. Finns i Stockholm.

► lakareivarlden.org

Sprint

Nyanlända i gymnasieåldern som kommer till Uppsala går först på skolan Centrum för skolintroduktion innan de fortsätter på Sprint-programmet på olika gymnasier. Sprint ska hjälpa eleverna att gå vidare inom gymnasieskolan.

la världen”

uppehållstillstånd. Tankarna på flykten finns fortfarande hos honom, men i stället för att göra något negativt av det har Javid vänt på det.

– Jag försöker introducera min kultur till svenska elever. Jag umgås och pratar med alla.

Bland hans vänner finns en rädsla att behöva lämna Sverige.

– Några av dem undrar varför de ska gå till skolan, om de sedan ändå ska utvisas. De känner stor rädsla och är ledsna.

En av Javids klasskamrater

Några av dem undrar varför de ska gå till skolan, om de sedan ändå ska utvisas.

Javid Sina, 18 år, som kom till Sverige från Afghanistan 2012

riskerar att utvisas till Afghanistan.

– Han är ensam i hela världen.

I klassen kom de på en idé om en namninsamling för att påverka så att han får stanna i Sverige. Namninsamlingen har de skickat till Migrationsverket i hopp om att de ska ändra sitt beslut.

– Vi håller tummarna att de kommer lyssna på oss och låta honom vara kvar här i Sverige. Men vi vet fortfarande inget, säger Javid.

Text: Linn Älvebratt

Mobbning är kul

FÖR ETT PAR år sedan, runt de första säsongerna av *The big bang theory*, var varje nytt avsnitt veckans höjdpunkt. För mig blev det nu så kända nörd-gänget en sorts hjältar. Men tiden gick, efter ett tag dog det ut och det är inte förrän nyligen jag förstätt varför.

Häromdagen satte jag mig ner för att kanske uppleva den känslan igen. Men även om själva programmet inte har ändrats avsevärt har jag nu insett varför jag blir obekvämt var gång det prisas.

Vi skrattar inte med Sheldon och gänget – vi skrattar åt dem. Showen går ut på att jag som tittare ska sympatisera med Penny och följa med i skrattspåren som bygger på att jag är distanserad från ”nördarna”. De är inte som vi och det är roligt, det går att skratta åt. Showen jobbar inte ens med att skapa skämt. Allt som görs är att någon nämner ett tv-spel eller serietidning och så läggs det upp som en punch line.

JAG KAN LEVA med den söliga humorn i alla kulturreferenser. Men den grymma humorn är för mycket. När Sheldon, som framställs som mer och mer autistisk, blir så förlöjlig att lunchen kommer upp är det tydligt att showen är en ren mobbningshyllning.

Ändå försöker skaparna få oss att heja på mina före detta hjältar, och det gör de genom att få oss att tycka synd om dem.

När vi hoppas att Raj ska komma ifrån sin sociala ångest är det inte för att vi förstår honom, vi känner bara ömkan för honom. På det sättet fixar serien samtidigt att vi inte avundas dessa genier deras intelligens – de hånas ju öppet som patetiska.

När jag lägger ihop allt jag skrivit är det tydligt varför showen dog för mig och varför jag nu är glad att den gjorde det. *The big bang theory* är elak, hånande, lat, grym, mobbande och populär. Usch.

Karl Carlsson
om en inte så rolig tv-serie

ERIKA EKLÖF:

Vi plockar ut ett urval som speglar mångfalden på festivalen.

Kulturprofilen

Arrangör

Erika Eklöf är med och arrangerar kulturfestivalen Ung Kultur Möts.

Vad kan man delta med i UKM?

– Vad som helst som man vill visa upp och som har med kultur att göra. Vi har sett allt från buktalare, konst och musikframträdanden till poesi och några som sytt kläder.

– Hur är det att arrangera?

– Jätteroligt! Det är väldigt bra att sådana här arrangemang finns och jag tror inte att det skulle skada om det fanns fler. Festivalen blir större och större för varje år och det är alltid roligt när folk som har varit med tidigare kommer tillbaka.

Varför är folk med i UKM?

– En del gör det för att bli kända eller upptäckta, men de flesta gör det bara för att det är roligt. Jag tror många av de som deltar tänker ”jag kan ställa mig på scen så kan jag se

om jag trivs”.

Hur ser upplägget ut?

– UKM är inte en tävling utan vi plockar ut ett urval som speglar mångfalden på festivalen. De som går vidare från kommunfestivalerna kommer till länsfestivalen, och från länsfestivalen kan man gå vidare till riksfestivalen i Halmstad som brukar vara i början på sommarlovet.

– Man kan lika gärna gå vidare för att man gör något unikt som förtjänar att uppmärksammas som om man är riktigt bra på någonting.

Text och foto: Karin Karlsson

ERIKA EKLÖF
Ålder: 19 år.

Gör: Är för tredje året i rad en av arrangörerna för Ung Kultur Möts (UKM) som äger rum på Grand 16 mars. Läser till läkare.

3 kulturella tips från Erika Eklöf

UKM, SÅKLART!

Kulturfestivaler för unga, i Uppsala, Knivsta och Tierp. Delta eller kom och titta!

► ukm.se

POPKOLLO

Tjejläger med allt från metal till elektro. Finns på många orter. Årets bästa vecka!

► popkollo.se

AIDA – KATTE-

MUSIKALEN 2014

Årets Kattemusikal spelas 26/2-2/3 – boka din biljett idag!

► katedral.se/musikalen

Teater

VI PÅ WORD har fått vara med på ett genomdrag av scenkollektivet Trojas klassrumsföreställning *Den svenska demokratins historia* som spelas på gymnasieskolor i Uppsala vecka 9–11.

Pjäsen är riktad till förstagångsväljare och spelas därför för elever som går tredje året på gymnasiet. När vi såg föreställningen var den inte helt färdig för publik. På ett relevant och tankeväckande sätt tar föreställningen oss genom 150 år av folkstyre. Med stor variation av innehållet fångas åskådarens intresse under hela showen och tar upp aktuella ämnen och händelser som uppmuntrar till diskussion och eftertanke.

Det ställs frågor som vad folkstyre faktiskt innebär och hur mycket en individ egentligen kan vara med och påverka. Föreställningen tar även upp historiska händelser, som skotten i Ådalen 1931 och demonstrationerna i Alby 2013.

Text: Rebecca Karlén

Film

IN KOMMER VÅR aldeles egna goding Joel Kinnaman och gör vrålsuccé i den nya versionen av *Robocop*. Samma story och samma hjälte men så mycket bättre film. Detta är en spännande och actionfylld film med det lilla extra. Alla andra biofilmer kan slänga sig i väggen, för denna tar förstaplats!

Hanna Markström

Musik

TAKIDAS SNÅLLMETALL har inget vidare rykte, men man kan inte ta ifrån bandet att de har talang för tuggummiklistriga refränger. Problemen med *All turns red* är – förutom att den är så urbota snäll – att låtarna går segt och Gottsundafödde Robert Petterssons sång alltför ofta får mig att tänka ”trög mage.”

Mårten Markne

HENNES FÖRSTA SKIVA var magisk, med hjärtesor och glitter. Låtar om att bli ensam och försöka gå vidare. Nya skivan är början på något nytt. Musiken är starkare och tuffare. Glittret är bortbytt och dansskorna är på. Det är mer elektroniskt och mystiskt. Nu har hon gått vidare och det märks!

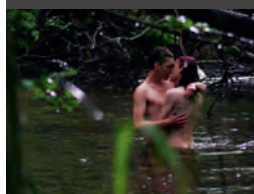
Victoria Jansson

Händer nu

Musik Direkt pågår för fullt – första helgen i mars avgörs semifinalerna, i april är det länsfinal och då får vi se vem som ska representera Uppland i riksfinalen i Sundsvall.

Kattemusikalen spelas sista veckan i februari.

Vi väntar på ...

En kärleksfilm av det ovanliga slaget, både poetisk och drömlig.

► premiär 28 mars

ÖPPEN SCEN PÅ GRAND

Testa din talang för publik! Ställer du dig på scenen får du inte bara applåder, utan gratisfika också!

► 17 mars, 19 maj

Foto: Kerry Hayes, Fredrik Carlsson, Sony Music, Ida Lindgren, Bohemia Interactive

Film

ONLY LOVERS LEFT ALIVE

BISARROMETERN SLÅR I TOPP när kultregissören Jim Jarmusch tar itu med en vampyrhistoria som saknar nästan alla ingredienser vampyrhistorier brukar ha. Det dryer inte av blod utan av kulturreferenser, och paret Adam och Eve leder av den utträkning som en evig existens måste ge i en värld som styrs av människors småttighet. Mia Wasikowska sprudlar in som en otyglad småvampyr – annars är allting väldigt långsamt, mycket snyggt och oerhört underligt.

Mårten Markne

7/10

Spel

DAYZ

DAYZ ÄR REAKTIONEN mot alla gul-liga, användarvänliga, tutorialfulla spel vi numera bombas med, och det är en fantastisk reaktion. Du vaknar upp i en värld full med zombier, svält och den största faran av dem alla – andra spelare. DayZ är brutalt på det sättet att det är extremt oförlåtande, men samtidigt är det brutaliteten som gör att spelet lyckas. DayZ bestämmer inte vem du ska spela som, det ger dig möjligheten att bestämma själv.

Karl Carlsson

8/10

Tycker du att Word suger?

Gör det bättre själv!

Word görs av gymnasieelever i Uppsala.
Du kan också vara med.
Hör av dig, bara.

Sms: 070 645 31 41
Mejl: word@tidningenword.se

WORD

tidningenword

gillatidningenword

VÅR TID PÅ JORDEN

Foto Mattias Klum

Aldrig tidigare har människan haft så starka bevis för att hennes framtida välbefinnande i världen är beroende av vår förmåga att snabbt övergå till global hållbarhet. Mänskligheten har nått ett vägskäl. Vi kan göra skillnad. Vi måste börja NU.

Utställningen visas på Upplandsmuseet fram till 27 april 2014.

UPPLANDSMUSEET

Gillar du att dansa, sjunga, måla, spela eller göra något annat som du tycker är kultur?

Är du 13 - 20 år?

Anmäl dig nu till största kulturfestivalen: Ung Kultur Möts

Mer info och anmälan:
ukm.se
UKM Uppsala på FB

i ♥ fritiden!
välkommen till uppsala kommuns fritidsgårdar.
mötesplatser för unga - på fritiden...
vardochbildning.uppsala.se

Text och foto: Mårten Markne

Redire

Redire låter tungt, rörigt och melodiskt. Att de är i semifinal i Musik Direkt ser de bara som en kul grej, för som de säger: "hade vi velat bli rika och berömda hade vi valt en annan genre."

Redire är kanske inte det typiska bandet för Musik Direkt, ändå är de med för andra året.

– Vi har kommit överens om att vi vill låta tungt och rörigt, och samtidigt melodiskt, säger Filip Wallén.

Inspireras ni av något oväntat?

– Det är svårt att säga något särskilt, men när jag skriver texter kan jag inspireras av sådant jag stöter på när som helst. Vårt första släpp var en sex-spårs ep där fem låtar formade en berättelse om min morfar, säger Danne Erstrand.

Andra inspirationskällor?

– Det finns så klart band man vill låta som eller som har något vi vill ha.

– Över huvud taget kulturen som kommer med musiken är skön, säger Alexander Gyllenhammar.

– Det har också utvecklats beroende på vad man träffat

för folk här på Huset. De som går här på Huset är så sjukt trevliga, säger Danne Erstrand.

Så Ungdomens hus har varit viktigt för er?

– Sjukt viktigt, det är grundstenen till vårt band, säger Alexander Gyllenhammar.

De närmaste framtidsplanerna utgörs av en helturné i Sverige tillsammans med Acidiun, och även rent allmänt vill Redire komma ut och spela på nya platser.

– Vi spelar så ofta vi kan, och när vi spelar är det för att vi och de vi spelar för ska ha kul. Hade vi velat bli rika och berömda

hade vi valt en annan genre, säger Danne Erstrand.

Är det viktigt att spela in?

– Om man är nöjd är det sjukt kul att spela in, särskilt om man åker ut och spelar så

att de som kommer har något att lyssna på efter spelningen, säger Danne Erstrand.

Lyssna på Redires favoritlåtar på open.spotify.com/user/tidningenword

Vem tycker du att vi ska skriva om på den här sidan nästa gång?
Sms 070-645 31 41

Spelningar

Med Carpe D*ck, Acidiun och Cedron. **Ungdomens hus, 25/2.** Semifinal i Musik Direkt. **UKK, 1/3.**

Kolla in

Redires Facebook för uppdateringar. facebook.com/redireofficial

3 andra bra Uppsalaband

SYLVIESTAR

Akustisk och finstämd trio på både svenska och engelska, med i Musik Direkt för andra året.

▶ facebook.com/sylviestar

BIIM FRISCHENFELDT

Sångerska och gitarrist med bra röst, gör videor med fina covers men också eget material.

▶ youtube.com/biimfrischenfeldt

RESSTABELL

Vegetarisk sleaze-punk säger de själva. Med ett jättekonstigt namn, kan man lägga till. En låt finns på Spotify!

▶ facebook.com/Resstabbell

Foto (fr v): Lise-Lott Messlund, Lovisa Eriksson, Malin Andersson

Vi är mer lika än olika

”TA DEL AV spännande kulturer” är en uppmaning som diverse marknader, event och tillställningar ofta marknadsför sig med. Så står man där och smakar på ett traditionellt bakverk, beundrar någon högtidsdans och tänker att ”jaha, det här var ju annorlunda och lite spännande att se” men inte så mycket mer.

Så väldigt sällan lyfter man blicken och tänker på alla likheter som faktiskt finns kulturer emellan.

Detta går igen i skolan. I läroplanen nämns på flera ställen att man ska lära sig om levnadssätt och kulturella företeelser i olika länder. Men sällan blir det något mer än en ytlig fakta-redovisning av ett lands flagga, högtider, vanor och typiska maträtter.

Inte särskilt intressant eller engagerande tänker jag, och säkert många med mig.

DET KAN RENTAV bli farligt. När fokus bara ligger på skillnader och den trista undervisningen skapar ett ointresse att ens förstå dessa förstärks bilden av människor med andra kulturer som annorlunda, konstiga och svåra att förstå sig på.

I värsta fall mynnar den här exotiseringen ut i främlingsfientlighet och rasism.

Vi måste komma ihåg att trots att maten vi äter smakar så olika så blir vi alla hungriga var tredje timme.

Och att trots att vi firar högtider på helt skilda sätt så handlar de ändå alltid om samma sak, om att vara tillsammans.

Andrea Byding
om att skifta fokus

MATTIAS LARSSON:

Vi värmer upp, sjunger upp och försöker tagga varandra.

Kändisen

Takida

1999 bildades bandet Tender i medelpadiska Ånge. I samband med debutalbumet *Make you breathe* 2006 bytte bandet namn till Takida. I mitten av mars släpper de sitt fjärde album, *All turns red*. Vi fick en intervju med en inte så pratsam Mattias Larsson, gitarrist i bandet.

Berätta om Takida!

– Vi är ett gäng gamla kompisar från Ånge som spelat tillsammans i snart femton år.

Vem är du då?

– Jag heter Mattias Larsson och spelar gitarr i Takida. Jag bor med min familj strax utanför Sundsvall. Då jag inte spelar sysslar jag med flyg (ska försöka ta mitt certifikat), fiske och familjen.

Hur är det att vara bandmedlem i Takida?

– Det är kul. Det är en fantastisk resa vi har gjort och fortfarande gör.

Vad är det bästa med Takida?

– Att vi är jävligt seriösa men vi har väldigt kul. Sedan stöttar och hjälper vi varandra. Som en andra familj.

Vad är annorlunda mer er nya skiva, *All turns red*?

– Den är lite mer gitarrbaserad än *The burning heart*. Sedan har vi också växt som låtskrivare.

I VÅR ÅKER Takida på Sverigeturné.

Femte april kommer de till Svandammshallarna i

Uppsala.

Hur laddar ni upp?

– Vi värmer upp, sjunger upp och försöker tagga varandra. Det funkar alltid!

Text: Donia Saleh

Foto: Johan Bergmark

► Läs recension av Takidas nya album

All turns red på sidan 27.

Skivan släpps 12 mars.

Visste du ...

att några av oss som bor i Uppsala har tagit initiativet till att vi var och en, och tillsammans, kan göra Uppsala till en ännu vänligare, tryggare och renare stad att bo och leva i. Vi kallar initiativet:

och att du kan vara med och tävla ...

- Läs mer om tävlingen på vår hemsida: www.cityofcare.se Obs, fina priser finns att vinna!
- På hemsidan kan du också läsa om - **Clean Uppsala** som äger rum den **25 april**.

BARNOMBUDSMANNEN I UPPSALA

BOiU

Behöver du hjälp?

www.boiu.se/hjalp

Vi har samlat länkar till många ställen i Uppsala där du kan få hjälp med till exempel

Mobbning och kränkningar

Problem i familjen

Sexuella övergrepp eller våld

Missbruk

Ätstörningar

Nedstämdhet

Ångest, depression, stress,
självskadande beteende

Sex och samliv

Utsatt för brott

Om du tycker att det är svårt att veta vem du ska vända dig till, så kan du alltid börja med att höra av dig till oss!

Barnombudsmannen i Uppsala

Ring 018 69 44 99

Mejla boiu@boiu.se

www.boiu.se/hjalp

KULTURCENTRUM

I CENTRUM

ATELJE

VINTAGE

BARA VARA

ECOFAIRCAFE

ÖPPEN SCEN

BIBLIOTEK

KONST FÖR KONSTENS SKULL

VOX

PUBLICUM

HVAD VILL DU

må-fredag
kl. 15-20

VOXpublicum/KFUM

svartbäcksgatan 28

med fint stöd från BUN